

mere end 10 pCt. Men det er meget langt fra, at det er de Handlende og Industridrivende, som alene have Fordel af at indføre et fuldkomnere Maal og Beregningsystem, det har i Virkeligheden Alle, som skulle udføre Nogetsomhelst, der hedder Beregninger — Den Enhed i Inddelingen mellem Mønt, Maal og Vægt, som derved vil komme tilstede, vil gjøre alle Beregninger og Regnskaber og alle Talopgjørelser af disse Arter saa ulige lette, at der kun vil blive en lille Del af Folket, der ikke paa en eller anden Maade har Fordel af denne Enhed i og Lighed mellem Maal, Vægt og Møntsystemet. Naar man i Diebliffet har Tvivl om — som det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds —, at det nye Møntsystem havde Fordele, saa tror jeg ikke, at det vil være vanskeligt at paavise, at det virkelig, saaledes som Stillingen er, har betydelige Fordele; men det er aldeles klart, at, naar man faar Maal og Vægt i Lighed med Mønten, ville Fordelene først indtræde i fuldt Maal og i en ganske anden Grad, end det hidtil har kunne været Tilfældet, saa ville disse Beregninger om Væernes Pris opad eller nedad kunne foretages som oftest ligesom nu ved Regning med Decimalbrøf. Ved Flytning af et Komma eller en Prik til den ene eller den anden Side kan man foretage Regningsoperationer, som ere saa lette og sikre, og frembyde saa faa Feiltagelser, at man kun maa kjende meget ufuldkomment dertil, naar man kan tvivle om den store Nytte deraf. Det vil gjælde saa godt som om hele Folket. Det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds — jeg beder undskyldte, at han bestandig staar i mine Tanker — kom til at sige, at det danske Folk væsentlig var et agerdyrkende Folk, og derfor ikke havde Brug for noget nyt System. Jeg vil i den Anledning tillade mig at bemærke, at Agerbruget nu heldigvis er indtraadt i et nyt Stadium, hvor det paa mange Maader kan komme i Berøring baade med Decimalregningen og med Maal og Vægt, som angaar, hvad en tidligere Taler kaldte, populært videnskabelige Forhold. Nu er det jo saa, at Videnstaben tager saa godt som alle praktiske Livsforhold under Behandling og gjør sig mere og mere gjældende i dem; det gjælder ikke mindst om Agerbruget; naar Taler er om de allerforskjelligste Forhold i Agerbruget, vil man støde paa videnskabelige Resultater, fremsatte snart af fremmede snart af vore egne Videnstabsmænd, hvor netop Decimaltal og Maal- og Vægtforhold efter Meterystemet komme frem. Nu forekommer det mig, at hele den opvoksende Slægt og alle de, der ere i Færd med at uddanne sig i Retning af Agerbruget, saaledes som den nuværende Tid kræver det, kunde have godt af, om det Tal-, Maale- og Vægtsystem, de havde lært i Skolen, stemmede overens med det System, de ville møde i mangfoldige, fremmede Skrifter. En tidligere æret Taler har sagt, at netop Beskjendtskab til det

Vægt- og Maalesystem, der findes i saadanne Skrifter, gjør, at man i mange Tilfælde lader dem ulæste, idet det for mange, mange Menneker er forbundet med saa overordentligt Besvær at sætte sig ind i Beregninger, der hvile paa et andet System, end de ere vantede til. Jeg maa altsaa fastholde, at Danmark som agerdyrkende Land paa ingen Maade kan skyde de Fremstrid fra sig, Liden tilbyder i den her omhandlede Retning, thi et saadant Land vil netop behøve det Maalesystem, her bydes, og alt som Liden skrider frem, vil det blive mere og mere nødvendigt at tage imod det. Dernæst har en enkelt æret Taler gjort opmærksom paa en Side af denne Sag, som jeg ogsaa skal berøre, fordi den angaar Gjenstanden for mange og temmelig vidtløftige Beregninger, nemlig Hartfornet, der, som bekjendt, danner Grundlaget for en Del Skatter. Nu, da vi have et Møntsystem, som er deelig med 10 og 100, og Hartfornstønden er deelig med lige Tal, der gaa op i 96, saa tror jeg, man maa begynde at tænke paa at faae dette Forhold forandret, og der er maasse Intet, som hurtigere og simplere vilde overbevise mange Tvivlere om, at Beregningen efter Titalsystemet er en Lettelse, end netop den Vanskelighed, der nu er forbunden med at beregne Hartfornskatter efter det Møntsystem, vi nu have. Et andet Spørgsmaal bliver det naturligtvis, om man kan anse den nærværende Lov for saaledes forberedt ube i Befolkningen, at man kan ønske den indført nu strax. Selv om man, saaledes som jeg, gaar ud fra, at Meterystemet baade i og for sig og i dets Forhold til vort Møntsystem vil yde overordentlig store Fordele og netop derfor vil trænge sig saaledes frem, at det engang maa blive nødvendigt at indføre det, saa kan man dog ligesuldt opfatte det Spørgsmaal, om man tør antage, at Liden netop nu er kommen for dets Indførelse? Jeg er af den Formening, at det ikke er Tilfældet, i alt Fald paa ingen Maade i nogen paatrængende Grad; men jeg er fuldstændig uenig med den sidste ærede Taler (Lauber), der mente, at Liden aldrig vilde komme eller med andre Ord, at vi aldrig burde komme ind paa Meterystemet. Jeg er af den Mening, at vi bør søge at komme ind derpaa, men at det bør ske gjennem en Forberedelse af dobbelt Art, dels gjennem Forhandlingerne i den lovgivende Forsamling, hvorved Befolkningen mindes om, at det Tidspunkt kan komme, da det Ny vil blive gjen-nemført, dels gjennem Skolen, og i mange Skoler har man vel allerede gjort Børnene bekjendte med Meterystemet, for saa vidt det er optaget i en Del af de Regnebøger, der benyttes. (Th. Nielsen: Børnene forstaa det ikke).” Jeg er jo lige saa vel Lærer som det ærede Medlem, og jeg kan da sige, at med de Forsøg, jeg har gjort paa at undervise Drengene i Meterystemet — og disse Forsøg har jeg gjort, før jeg fik Sæde her i denne Sal — er det gaaet meget godt, saa